EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

21. veebruar 2008 *

Kohtuasjas C-348/06 P,

mille ese on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 17. augustil 2006 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: D. Martin ja F. Clotuche-Duvieusart, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellant,

vastustaja:

Marie-Claude Girardot, esindajad: advokaadid C. Bernard-Glanz ja S. Rodrigues,

hageja esimeses astmes,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud J. Klučka, A. Ó Caoimh (ettekandja), P. Lindh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: osakonnajuhataja M.-A. Gaudissart,

arvestades kirjalikus menetluses ja 24. mai 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 22. novembri 2007. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 6. juuni 2006. aasta otsuse kohtuasjas T-10/02: Girardot *vs*. komisjon (EKL – töötajate juhtumid 2006, lk I-A-2-129 ja lk II-A-2-609, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), milles Esimese Astme Kohus määras esiteks komisjoni poolt M.-C. Girardot'le Esimese Astme Kohtu 31. märtsi 2004. aasta otsuse T-10/02: Girardot *vs*. komisjon (EKL AT 2004, lk I-A-109 ja II-483; edaspidi „esialgne kohtuotsus") alusel tasutava rahalise hüvitise summaks 92 785 eurot, millele lisanduvad alates 6. septembrist 2004 jooksvad intressid Euroopa Keskpanga poolt

põhiliste refinantseerimistehingute jaoks kinnitatud määras, millele lisandub kaks protsendipunkti, ja teiseks mõistis kohtukulud välja komisjonilt.

Õiguslik raamistik

2 Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad") artikli 29 lõige 1, redaktsioonis, mis kuulub kohaldamisele käesolevas menetluses, sätestab:

„Enne vaba ametikoha täitmist mõnes institutsioonis kaalub ametisse nimetav asutus kõigepealt:

a) kas seda kohta on võimalik täita institutsioonisisese edutamise või üleviimise teel;

b) kas korraldada institutsioonis sisekonkurss;

c) milliseid üleviimistaotlusi on esitanud ülejäänud kolme Euroopa ühenduse teiste institutsioonide ametnikud

ning rakendab siis konkursimenetlust kas kvalifikatsioonide või katsete või nii kvalifikatsioonide kui ka katsete põhjal. Konkursimenetlus on sätestatud III lisas.

Menetlust võib rakendada ka tulevaste ametnike reservi moodustamiseks.” [mitteametlik tõlge]

3 Personalieeskirjade artikli 91 lõige 1 sätestab:

„Euroopa Ühenduste Kohtu jurisdiktsiooni alla kuuluvad kõik ühenduste ja käesolevate personalieeskirjadega hõlmatud isikute vahelised vaidlused, milles käsitletakse seda isikut kahjustavat meedet artikli 90 lõike 2 tähenduses. Rahaliste vaidluste puhul on Euroopa Kohtul täielik pädevus.”

4 Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „teenistustingimused”) artikli 2 punkt d, redaktsioonis, mis kuulub kohaldamisele käesolevas menetluses, sätestab:

„Käesolevate teenistustingimuste tähenduses on „ajutised töötajad”:

[…]

d) teenistujad, kes on võetud ajutiselt tööle teadusuuringute ja investeeringute eelarvest tasustatavatele alalistele ametikohtadele, mis kuuluvad asjaomase institutsiooni eelarvele lisatud ametikohtade loetellu.”

5 Teenistustingimuste artikli 8 neljas ja viies lõik sätestavad:

„Ajutised töötajad, kelle suhtes kohaldatakse artikli 2 punkti d, võetakse tööle järgmistel tingimustel:

– A- ja B-kategooria ajutised töötajad, kes peavad täitma teaduslikke või tehnilisi kutseoskusi eeldavaid kohustusi, võetakse tööle kõige rohkem viieks aastaks; nende lepinguid võib pikendada;

[…]

Kui tähtajalise lepinguga ajutise töötaja suhtes kohaldatakse artikli 2 punkti […] d sätteid, võib tema lepingut tähtajaliselt pikendada ainult ühe korra. Seejärel pikendatakse lepingut tähtajatult."

6 Teenistustingimuste artikkel 47 sätestab:

„Ajutise töötaja töösuhe lõpeb surma korral ning alljärgnevatel juhtudel:

[…]

2) kui leping on tähtajatu:

a) lepingus määratud etteteatamistähtaja lõppemisel; […]. Kui tegemist on artikli 2 punktis d osutatud teenistujaga, ei tohi etteteatamistähtaeg olla lühem kui üks kuu iga täitunud teenistusaasta kohta ning kõige vähem kolm kuud ja kõige rohkem kümme kuud. […];

b) selle kuu lõpus, mille jooksul teenistuja saab 65aastaseks." [mitteametlik tõlge].

7 Ette teatamata lõpetamise juhud on kindlaks määratud teenistustingimuste artiklites 48–50.

Kohtuasja aluseks olevad asjaolud

8 M.-C. Girardot asus 1. veebruaril 1996 komisjoni teenistuses tööle lähetuses viibiva riikliku eksperdina. Ta töötas sellel ametikohal 31. jaanuarini 1999.

9 15. jaanuaril 1999 kaheks aastaks sõlmitud lepinguga, mida hiljem pikendati lepingu lisaga üheks aastaks, võeti M.-C. Girardot tööle ajutise töötajana teenistustingimuste artikli 2 punkti d tähenduses. Sellega seoses määrati ta tööle komisjoni tööstuse peadirektoraadis, seejärel infoühiskonna peadirektoraadis.

10 26. juulil 2000 avaldas komisjoni personali ja halduse peadirektoraat vaba ametikoha teadaande, milles märgiti, et uut teadustöötajate poliitikat puudutava otsuse raames korraldab komisjon institutsioonisisesed reservnimekirja konkursid, mille hulgas oli ka konkurss viitega COM/T/R/ST/A/2000 A-kategooria ametikohtadele palgaastmetel A 8/A 5, A 4 ja A 3, mida tasustatakse teadusuuringute ja investeeringute eelarve teadus- ja tehnikakaadri eraldistest. Selles vaba ametikoha teadaandes oli muu hulgas märgitud, et ühe katse järel, milleks on intervjuu konkursikomiteega, kantakse nõutud arvu punkte saanud kandidaadid nimekirja, kust nad võidakse nimetada alalisele ametikohale.

11 9. ja 12. veebruaril 2001 avaldas personali ja halduse peadirektoraat kaks vaba ametikoha teadaannet teadusuuringute ja investeeringute eelarvest tasustatavate alaliste ametikohtade kohta, et soodustada ajutiste töötajate ametisse nimetamist.

12 M.-C. Girardot ilmutas 20. veebruari 2001. aasta kirjas huvi ühelt poolt A-kategooria ametikoha vastu, mis avaldati 9. veebruari 2001. aasta vaba ametikoha teadaandes, ja teiselt poolt veel seitsme A-kategooria ametikoha vastu, mis tehti teatavaks 12. veebruari 2001. aasta vaba ametikoha teadaandes.

13 Komisjon teatas 13. märtsi 2001. aasta kirjaga M.-C. Girardot'le, et 12. veebruari 2001. aasta vaba ametikoha teadaandes teatavaks tehtud seitsme ametikoha osas ei saanud tema kandidatuuri arvesse võtta põhjusel, et need ametikohad on ette nähtud ainult komisjoni teenistuses olevatele koosseisulistele töötajatele, kes on konkursi edukalt läbinud. Komisjon valis nende ametikohtade jaoks välja seitse kandidaati, kes kõik olid ajutised töötajad ja kuulusid reservnimekirja sisekonkursi COM/T/R/ST/A/2000 tulemusel koostatud loetellu, ning määras need töötajad ametikohtadele, mille vastu nad olid huvi ilmutanud.

14 Komisjon teatas 15. märtsi 2001. aasta kirjaga M.-C. Girardot'le, et tema kandidatuuri 9. veebruari 2001. aasta vaba ametikoha teadaandes avaldatud ametikohale ei saanud heaks kiita.

15 M.-C. Girardot esitas 8. juunil 2001 kaebuse nendes kahes kirjas esitatud otsuste peale, millega tema kandidatuur tagasi lükati. See kaebus jäeti vaikimisi tehtud otsusega rahuldamata.

Menetlus Esimese Astme Kohtus

16 M.-C. Girardot esitas Esimese Astme Kohtu kantseleisse 18. jaanuaril 2002 saabunud hagiavalduse, milles palus esiteks tühistada komisjoni 13. märtsi ja 15. märtsi 2001. aasta otsused, millega lükati tagasi tema kandidatuur kaheksale teadusuuringute ja investeeringute eelarvest tasustatavale alalisele ametikohale (edaspidi „vaidlusalused otsused"), ning teiseks palus eelnevaga seoses tühistada komisjoni kaheksa otsust, millega nimetati kõnealustele ametikohtadele kolmandad isikud.

17 Esimese Astme Kohus tühistas esialgse kohtuotsusega kaks vaidlusalust otsust põhjusel, et komisjon ei tõendanud, et ta oli nõuetekohaselt kaalunud M.-C. Girardot teeneid iga asjaomase ametikoha suhtes enne tema kandidatuuri kõrvalejätmist ja sellega seoses enne teiste kandidaatide heakskiitmist (esialgse kohtuotsuse punkt 83).

18 Esimese Astme Kohus jättis siiski rahuldamata M.-C. Girardot' nõuded tühistada kõnesolevatele ametikohtadele heaks kiidetud kandidaatide ametisse nimetamise

otsused. Olles kaalunud M.-C. Girardot', teenistuse ja ametisse nimetatud kolmandate isikute huve, leidis Esimese Astme Kohus, et kõnesolevatele ametikohtadele nimetamise otsuste tühistamine oleks komisjoni toime pandud õigusrikkumise suhtes ülemäärane sanktsioon (esialgse kohtuotsuse punktid 85–88).

19 Olles meenutanud, et tühistamisotsuse kasuliku mõju tagamiseks hageja huvides võib ühenduse kohus kasutada talle rahaliste vaidluste puhul kuuluvat täielikku pädevust ja mõista – ka omal algatusel – kostjaks olevalt institutsioonilt välja hüvitise või nõuda nimetatud institutsioonilt olukorra õiglast lahendamist, kutsus Esimese Astme Kohus M.-C. Girardot' õiguste kohase kaitse tagamiseks pooli üles saavutama kokkulepet õiglase rahalise hüvitise suhtes M.-C. Girardot' kandidatuuri õigusvastase kõrvalejätmise eest. Esimese Astme Kohus täpsustas, et sellise rahalise hüvitise kindlaksmääramisel tuleb arvestada asjaolu, et M.-C. Girardot ei saa enam osaleda hilisemas menetluses, mille nõuetekohase läbiviimise eest komisjon hoolt kannaks, kuna ajutise töötaja leping, mis teda komisjoniga sidus, on lõppenud, ilma et seda oleks pikendatud ja seega ei ole M.-C. Girardot'l enam võimalust ega õigust ilmutada huvi täidetavate ametikohtade vastu, vastates „teadusuuringutega seotud" vabade ametikohtade teadaannetele. Esimese Astme Kohus märkis, et kui kokkulepet ei saavutata, tuleb pooltel esitada kohtule rahaliselt väljendatud nõuded kolme kuu jooksul alates esialgse kohtuotsuse tegemisest (esialgse kohtuotsuse punktid 89–91).

Vaidlustatud kohtuotsus

20 Kuna pooled ei suutnud õiglases rahalises hüvitises kokku leppida, esitasid nad 6. septembril 2004 Esimese Astme Kohtule oma rahaliselt väljendatud nõuded.

21 M.-C. Girardot palus Esimese Astme Kohtul kinnitada rahalise hüvitise summaks 2 687 994 eurot, teise võimalusena 432 887 eurot ja viimase võimalusena 250 248 eurot, millele igal juhul lisanduvad kohtu korras määratud intressid.

22 Komisjon palus omakorda Esimese Astme Kohtul kinnitada selleks summaks 23 917,43 eurot, pidades mõistlikuks anda M.-C. Girardot'le – nagu selgub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 45 – „esiteks kolme kuu netotöötasu [teenistustingimuste artikli 47 lõike 2 punktis a] ette nähtud minimaalse etteteatamisaja eest summas 18 917,43 eurot, et korvata kaotatud võimalus saada tööle ühele kaheksast kõnesolevast ametikohast, ning teiseks 5000 eurot, et korvata kaotatud võimalus osaleda uues vabade ametikohtade täitmise menetluses". Sellele summale lisanduksid intressid ajavahemiku eest esialgse kohtuotsuse tegemisest kuni tasumisele kuuluva summa tegeliku väljamaksmiseni ning sümboolne üks euro mittevaralise kahju hüvitamiseks.

23 Olles uurinud M.-C. Girardot'le tekkinud väidetavat kahju, määras Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsusega esiteks komisjoni poolt tasutava rahalise hüvitise summaks 92 785 eurot, millele lisanduvad alates 6. septembrist 2004 jooksvad intressid Euroopa Keskpanga poolt põhiliste refinantseerimistehingute jaoks kinnitanud määras, millele lisandub kaks protsendipunkti, ja teiseks mõistis kohtukulud välja komisjonilt.

24 Mis puudutab esiteks komisjonis täidetavale ametikohale töölesaamise võimaluse kaotamisest väidetavalt tekkinud kahju, siis meenutas Esimese Astme Kohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54, et M.-C. Girardot kaotas vaidlusaluste otsuste tõttu kindlasti ja pöördumatult nii õiguse, et komisjon tema kandidatuuri kaaluks, kui ka võimaluse tema kandidatuuri heakskiitmisele, kuna vaidlusaluste otsuste vastuvõtmisele eelnenud olukorda ei ole võimalik taastada. Kohus täpsustas seejärel selle kohtuotsuse punktides 55 ja 56, et ühenduse institutsioonis töölesaamise

ja sellega kaasneva rahalise kasu saamise võimaluse kaotamine on varaline kahju, millega pooled olid nõus. Esimese Astme Kohus märkis lõpuks nimetatud kohtuotsuse punktides 57 ja 58, et antud asjas tuleks võimaluse kaotamisega tekitatud kahju ulatuse hindamiseks „määrata kindlaks erinevus M.-C. Girardot' selle töötasu vahel, mida ta oleks saanud eeldusel, et tema kandidatuuri heakskiitmise võimalus oleks teostunud ning tema kandidatuuri õigusvastase kõrvalejätmise tagajärjel tegelikult saadava töötasu vahel, hinnates seejärel vajaduse korral protsentuaalselt nimetatud võimaluse teostumise tõenäosust".

25 Töötasu erinevuse kohta tõdeb Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 59, et sellise kriteeriumi kasutamist õigustab asjaolu, et ehkki M.-C. Girardot kaotas võimaluse töötada ühel neist ametikohtadest ja sellest tulenevalt saada vastavat rahalist kasu, ei jäänud ta ilma ametikohast.

26 Töötasu võimaliku erinevuse kindlaksmääramiseks määratles Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61–82 esiteks ajavahemiku, mille puhul tuleb võrrelda M.-C. Girardot' töötasu tingimusi juhul, kui komisjon oleks ta tööle võtnud, tema tegelike töötasu tingimustega. Sellega seoses lükkas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 73–77 tagasi komisjoni väite, mille kohaselt tuleb M.-C. Girardot' kaotatud võimalus korvata ainult õiglase rahalise hüvitisega, mille summaks tuleb määrata kolme kuu netotöötasu, mida makstakse teenistustingimuste artikli 47 lõike 2 punktis a ette nähtud minimaalse etteteatamisaja eest. Esimese Astme Kohtu hinnangul tõdeb komisjon selle väitega sisuliselt, et M.-C. Girardot võimalik teenistusaeg komisjonis juhul, kui komisjon oleks ta tööle võtnud, on niivõrd oletuslik, et tuleks lähtuda sellest, et komisjon lõpetas vastava töölepingu kohe pärast selle jõustumist, mis ei ole usutav. Neil tingimustel nentis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 78, et teenistustingimuste artikli 47 lõikes 2 ja artiklites 48–50 sätestatud kõikide töösuhte lõpetamise võimaluste arvessevõtmiseks võib arvestatavaks ajavahemikuks määrata *ex aequo et bono* viis aastat, sh etteteatamistähtaeg, alates komisjoni valitud kandidaatide ametisse nimetamise kuupäevast vabade ametikohtade täitmise menetluse tulemusel, millest

M.-C. Girardot õigusvastaselt kõrvale jäeti. Lisaks lükkas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 tagasi M.-C. Girardot' väited ametnikuks saamise tõenäosuse kohta, põhjusel et see asjaolu oli ebakindel.

27 Järgmisena määras Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 83–95 kindlaks selle ajavahemiku kohta saamata jäänud töötasu. Esimese Astme Kohus sedastas selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 *ex aequo et bono*, et kuna M.-C. Girardot ei esitanud tõendeid, mis võimaldanuksid kindlaks määrata talle makstava töötasu summa tema kandidatuuri heakskiitmise korral ning selle võimaliku muutuse, arvestab kohus, et M.-C. Girardot' oleks saanud netotöötasu, mis vastab keskmiselt talle komisjoni poolt viimati makstud töötasule, mis vastas palgaastme A 5 ametikoha neljandale järgule. Sellega seoses lükkas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85 tagasi M.-C. Girardot' väite, et tema kandidatuur oleks heaks kiidetud palgaastme A 4 ametikoha jaoks.

28 Teiseks, mis puudutab kaotatud võimalust, siis olles vaidlustatud kohtuotsuse punktides 96 ja 97 konstateerinud, et M.-C. Girardot' esitatud kandidatuurid täitsid nende arvestamiseks nõutud tingimused, uuris Esimese Astme Kohus sama kohtuotsuse punktides 98–122, kas M.-C. Girardot' kaotatud võimalust võis pidada kindlaks selles mõttes, et tal oleks olnud kui mitte kõik võimalused, siis vähemalt arvestatav võimalus saada üks kõnesolevatest ametikohtadest. Tõdenud selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 102–107, et M.-C. Girardot oli selles menetlusetapis ainus kandidaat kõigile kõnesolevatele ametikohtadele, et tal oli märkimisväärne varasem töökogemus komisjonis, et tema teened olid hinnatud ning et tema kvalifikatsioon ja kõnealuste ametikohtade kirjeldused olid piisaval määral vastavuses, otsustas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115–117 järgmist:

„115 Eelnimetatud faktilisi asjaolusid silmas pidades ei ole võimalik leida, et personalieeskirjade artikli 29 lõikes 1 ette nähtud vabade töökohtade täitmise

menetluse esimese etapi tulemusel oleks komisjon, kes võis eelistada valikut enda jaoks laiendada […], kindlasti heaks kiitnud ühe M.-C. Girardot' kandidatuuridest ja et viimasel oleks järelikult olnud kõik võimalused sõlmida ajutise töötaja leping teenistustingimuste artikli 2 punkti d tähenduses ja saada sellekohast rahalist kasu. Siiski tuleb leida, et M.-C. Girardot'l oli vähemasti arvestatav võimalus, mille ta kandidatuuri kõrvalejätmise tõttu kaotas, ilma et selle läbivaatamine komisjoni poolt oleks tõendatud.

116 Personalieeskirjade artikli 29 lõike 1 punktis b ette nähtud vabade ametikohtade täitmise menetluse etapis ilmutas teine kandidaat, kes oli samuti ajutine töötaja, komisjonile oma huvi kõigi kaheksa töökoha vastu, mille vastu oli oma huvi ilmutanud ka M.-C. Girardot […]. Komisjonil oli võimalus kiita heaks üks kahest nimetatud kandidaadist. Samuti oli tal lubatud pärast kandituuride läbivaatamist mitte kumbagi esitatud kanditatuuridest heaks kiita ning minna edasi personalieeskirjade artikli 29 lõike 1 punktis c sätestatud menetlusega […]. Viimaks võis komisjon kohtupraktikas sedastatud põhimõtetest kinni pidades kõnesoleva menetluse lõpetada […]. Nimetatud asjaolud vähendavad M.-C. Girardot võimalust tema kandidatuuri heakskiitmiseks mõne asjaomase ametikoha jaoks.

117 Siiski, kui M.-C. Girardot'l oleks olnud õigus pärast tema kandidatuuri kõrvalejätmise otsuste tühistamist osaleda uues vabade töökohtade täitmise menetluses […], oleks ta võinud arvessevõetavalt ilmutada huvi sarnaste ametikohtade vastu ja arvestades kohtuotsuse punktides 103–106 välja toodud asjaolusid, võimalikult ka valituks osutuda, mida komisjon ei vaidlusta. See asjaolu suurendab võimalust, et oleks kiidetud heaks M.-C. Girardot kui teenistustingimuste artikli 2 punkti d tähenduses ajutise töötaja kandidatuur A-kategooria alalisele ametikohale, mida tasustatakse teadusuuringute ja investeeringute eelarvest, mis nõuab teadusalaseid pädevusi ning mis täidetakse kas Teadusuuringute Ühiskeskuses, komisjoni teadusuuringute peadirektoraadis või infoühiskonna peadirektoraadis."

29 Neil kaalutlustel sedastas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 118 ja 119, et M.-C. Girardot'l oli kindlasti arvestatav võimalus osutuda valituks ühele ametikohtadest ning sellest tulenevalt kohaldas saamata jäänud töötasu summale *ex aequo et bono* kordajat 0,5. Sama kohtuotsuse punktis 120 keeldus Esimese Astme Kohus tõstmast seda kordajat 0,996-ni vastavalt M.-C. Girardot' väljapakutud meetodile, kuna see meetod seadis kaotatud võimaluse ulatuse sõltuvusse ainult huvitatud isiku esitatud kanditatuuride arvust, jättes kõrvale samas otsuses eelnevalt välja toodud näitajad.

30 Mis puudutab teiseks M.-C. Girardot'le väidetavalt tekitatud muud kahju, jättis Esimese Astme Kohus vastavad nõuded vaidlustatud kohtuotsuse punktides 123–125 asjassepuutumatuse tõttu rahuldamata, kuna arvestades M.-C. Girardot' esitatud tühistamisnõudeid, määrati õiglane rahaline hüvitis esialgse kohtuotsuse täitmiseks ja M.-C. Girardot' õiguste nõuetekohaseks kaitsmiseks, korvates sellega *ex aequo et bono* võimatuse taastada õigusrikkumisele eelnev olukord, ning mitte selleks, et eelneva kahjuhüvitusnõude puudumisel hüvitada isikule selle õigusrikkumisega tekitatud mis tahes muu täiendav kahju. Esimese Astme Kohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 125–138, et igal juhul ei saa õiglase rahalise hüvitise summa kindlaksmääramisel arvesse võtta ühtegi muud väidetavat kahju. Mis puudutab M.-C. Girardot' vaimse tervise muutuse ja depressiivse seisundiga kaasnevat mittevaralist kahju ning tema kandidatuuride õigusvastase tagasilükkamisega põhjustatud füüsilist kahju, siis tõdes Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133 ja 137, et M.-C. Girardot ei esitanud sellise kahju kohta ühtegi tõendit, milleks oleks võinud olla sobiv arstitõend või eksperthinnang.

Poolte nõuded

31 Komisjon palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– mõista komisjonilt M.-C. Girardot kasuks välja 23 917,4 eurot;

– otsustada, et nii käesoleva menetluse kui ka Esimese Astme Kohtu menetlusega seonduvad kohtukulud jäävad poolte endi kanda.

32 M.-C. Girardot palub Euroopa Kohtul:

– tunnistada komisjoni apellatsioonkaebus vastuvõetamatuks ja igal juhul põhjendamatuks;

– tunnistada tema enda vastuapellatsioonkaebus vastuvõetavaks ja rahuldada esimeses astmes esitatud tühistamis- ja hüvitamisnõuded;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Apellatsioon

Poolte argumendid

33 Komisjon esitab üheainsa väite, mille kohaselt meetod, mida Esimese Astme Kohus võimaluse kaotamise arvutamisel kasutas, rikub EÜ artiklit 236 ja komisjoni vastutuse tekkimise eeldusi.

34 Komisjon selgitab selle kohta esmalt, et arvestades Esimese Astme Kohtu praktika lahknevusi selles küsimuses, palub ta oma apellatsioonis õiguskindluse huvides Euroopa Kohtul määratleda meetod, mille abil arvutada välja komisjonis töölesaamise võimaluse kaotamine juhul, kui komisjon langetab õigusvastase otsuse, mille tõttu huvitatud isiku kandidatuur jääb läbi vaatamata. Komisjon lisab, et selle apellatsiooni eesmärk on, et Euroopa Kohus kinnitaks sellise võimaluse kaotamise arvutamiseks ühtse õigusliku arutluskäigu ja ühtse arvutusmeetodi, mida saab kohaldada kõigil juhtudel.

35 Komisjon täpsustab selle kohta, et ta nõustub mõttega, et töölesaamise võimaluse kaotamine kujutab endast hüvitatavat varalist kahju. Seevastu ei saa ta nõustuda meetodiga, mida Esimese Astme Kohus M.-C. Girardot'le tekitatud kahju summa kindlaksmääramisel kasutas.

36 Komisjoni väitel põhineb vaidlustatud kohtuotsuse punkt 58 selles osas õigusnormi rikkumisel. M.-C. Girardot'le tekitatud ainus tegelik ja kindel kahju tuleneb sellest, et komisjon ei kaalunud tema kandidatuure, aga mitte sellest, et tal jäi oletatavalt saamata töötasu sama oletuslikult kindlaks määratud perioodi eest. Vaatamata sellele, et Esimese Astme Kohus tunnustab vaidlustatud kohtuotsuse punktides 99 ja 116 esiteks, et komisjonil puudus kohustus töölevõtmise menetlus lõpuni viia ja teiseks, et Esimese Astme Kohtu pädevuses ei ole viia läbi kandidaatide teenete võrdlevat hindamist, teostab ta tegelikkuses siiski sellise hindamise sama kohtuotsuse punktides 62–95. Esimese Astme Kohus ei arvuta seega välja töölesaamise võimaluse kaotamisega seonduvat tegelikku ja kindlat kahju, vaid tuvastab saamata jäänud töötasuga seonduva oletusliku kahju, mille tekkimine eeldab õigust töölevõtmisele. Komisjoni väitel moonutab Esimese Astme Kohus niimoodi töölesaamise võimaluse kaotamise mõistet, asendades selle töölesaamise tagatuse kaotamise mõistega ning eitades seeläbi ühenduse institutsioonidele töölevõtmise menetluses kuuluvat kaalutlusruumi ja valikuõigust.

37 Selle kohta rõhutas komisjon kohtuistungil täiendavalt, et puudub otsene põhjuslik seos komisjoni eksimuse ehk M.-C. Girardot' kandidatuuride arvesse võtmata jätmise

ning Esimese Astme Kohtu poolt lõpuks vaidlustatud kohtuotsuses väljamõistetud kahju vahel. Vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale peab kahju tulenema otse etteheidetavast tegevusest (vt eelkõige 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier jt *vs*. nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21).

38 Komisjon leiab, et sellist õigusnormi rikkumist kinnitab esiteks asjaolu, et Esimese Astme Kohus võtab saamata jäänud töötasu arvutamisel arvesse töötasu, mida huvitatud isik sai vahepealsel ajal. Kui huvitatud isik oleks sel ajavahemikul töötanud tasuvamal kohal kui ametikoht, mille ta oleks võinud samal perioodil saada komisjonis, ei oleks ta hoolimata võimaluse kaotamisest kaotanud töötasus. Arvestades Esimese Astme Kohtu arvutusmeetodi sõltuvust juhuslikest asjaoludest, võib see seega põhjustada diskrimineerimist ühes ja samas töölevõtmise menetluses osalenud kandidaatide vahel.

39 Komisjoni väitel võimendab Esimese Astme Kohtu arutluskäigu ekslikkust vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 esitatud teine seisukoht, mille kohaselt võib töötasu erinevust „vajaduse korral" hinnata huvitatud isiku töölesaamise võimaluse teostumise protsendina. Selline tõdemus tõendab komisjoni arvates uuesti, et Esimese Astme Kohus püüab määrata kindlaks oletatavast saamata jäänud töötasust tulenevat kahjusummat, mitte seda kahju, mis tekkis töölesaamise võimaluse kaotamise tõttu, kuna saamata jäänud töötasu hinnatakse vaid võimalusena oletusliku töölesaamise võimaluse suhtes. Lisaks tugines Esimese Astme Kohus komisjoni arvates M.-C. Girardot' töölesaamise tõenäosuse kvantifitseerimisel juhusest sõltuvatele oletustele, kuna viimasel puudus õigus töölevõtmisele.

40 Seetõttu leiab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuses on töölesaamise võimaluse kaotamine arvutatud vastupidi sellele, mis oleks antud juhul õiguspärane, kuna enne töölesaamise tõenäosusega seotud kordaja kohaldamist tegelikule töötasule arvutas

Esimese Astme Kohus välja M.-C. Girardot' oletuslikult saamata jäänud töötasu. Töölesaamise võimaluse kvantitatiivne hindamine peaks toimuma muul alusel kui saamata jäänud töötasul, mis eeldab kindlasti töölevõtmist.

41 Neil kaalutlustel palub komisjon Euroopa Kohtul tuvastada vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teisele lausele, et M.-C. Girardot' töölesaamise võimaluse kaotamise saab õiglaselt hüvitada ühekordse summaga, mis võrdub kolme kuu netotöötasuga ja vastab summale, mille komisjon peaks talle maksma tähtajatus lepingus sätestatud etteteatamisperioodil – antud juhul 18 917,43 eurot –, millele lisandub samuti ühekordne summa 5000 eurot, millega hüvitatakse asjaolu, et huvitatud isik ei saa enam osaleda tulevases töölevõtmise menetluses.

42 M.-C. Girardot väidab, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu kahel põhjusel. Esiteks on ainult Esimese Astme Kohus pädev hindama võimaluse kaotamisest tulenevat kahju. Kui komisjon ei heida Esimese Astme Kohtule ette kahju hindamisel kasutatud kriteeriumide täpsustamata jätmist, ei ole komisjonil alust Esimese Astme Kohtu vaidlustatud kohtuotsuses sellega seoses esitatud hinnangut kritiseerida ega *a fortiori* oodata Euroopa Kohtult põhimõttelist otsust võimaluse kaotamisest tuleneva varalise kahju hüvitise arvutamisel kasutatava meetodi kohta. Pealegi esineb tema sõnul selles osas palju erinevaid olukordi, mida saab käsitleda vaid juhtumipõhiselt. Teiseks ei esitatud Esimese Astme Kohtus väidet, mille kohaselt Esimese Astme Kohus määras hüvitise töölesaamise tagatuse, mitte töölesaamise võimaluse kaotamise eest ning seega kujutab see endast uut väidet, mille esitamine on käesolevas etapis keelatud vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõikele 2 ja artiklile 118.

43 Sisu osas rõhutab M.-C. Girardot, et talle tekkinud kahju on tegelik ja kindel, kuna komisjoni õigusvastase keeldumise tõttu kaaluda M.-C. Girardot' kandidatuure, kaotas viimane esiteks võimaluse ühe või mitme kanditatuuri heakskiitmiseks ja

teiseks võimaluse ilmutada edaspidi arvessevõetavalt huvi ametikohtade vastu, kui tal oleks veel olnud õigus seda teha. Vaidlustatud kohtuotsuses kasutatud meetod, mille kohaselt võetakse arvesse eeliseid, mis oleks M.-C. Girardot'le töölesaamise korral osaks langenud ja määratakse seejärel protsentuaalselt kindlaks tema võimalused tööle saada, vastab lisaks Esimese Astme Kohtu poolt varem kasutatud lähenemisele (vt eelkõige Esimese Astme Kohtu 5. oktoobri 2004. aasta otsus kohtuasjas T-144/02: Eagle jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-3381; EKL AT 2004, lk I-A-275 ja II-1231, punktid 149 ja 163) ning leiab kinnitust ka Belgia õigusteooriast. See meetod on kohandatud sellise võimaluse kaotamisest tuleneva kahju hüvitamiseks, mille teostumine ei ole oma olemusest tulenevalt kindel.

44 Ühes ja samas töölevõtmise menetluses osalevate kandidaatide võimaliku diskrimineerimise kohta leiab M.-C. Girardot, et selles osas on jäetud tähelepanuta Esimese Astme Kohtu arutluskäigu teine osa, mille esemeks on just nimelt selle näitaja kindlaksmääramine, mida tuleb kohaldada sissetuleku tuvastatud kaotusele töölesaamise võimaluse teostumise korral. Peale selle näib õiglane, et ühesuguse töölesaamistõenäosuse korral langeb sissetulekus enam kaotanud kandidaadile osaks suurem hüvitis kui kandidaadile, kes kaotas töötasus vähem. Kuna nende kandidaatide olukord ei ole võrreldav, ei ole võimalik leida, et võrdse kohtlemise põhimõtet rikutakse.

Euroopa Kohtu hinnang

Vastuvõetavus

45 Mis puudutab esiteks vastuvõetamatuse vastuväidet, mille kohaselt Euroopa Kohus ei ole pädev hindama M.-C. Girardot' kantud kahju hüvitamise ulatust, tuleb meenutada, et kui Esimese Astme Kohus on tuvastanud kahju olemasolu, on ta vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale nõude piires ainsana pädev hindama selle kahju

hüvitamise viisi ja ulatust, võttes arvesse, et selleks, et Euroopa Kohus saaks teostada kohtulikku kontrolli Esimese Astme Kohtu otsuste üle, peavad need otsused olema piisavalt põhistatud ja juhul, kui tegemist on kahju hindamisega, peavad neis olema välja toodud kriteeriumid, mida on arvestatud väljamõistetud kahjusumma kindlaksmääramisel (vt selle kohta 1. juuni 1994. aasta otsus kohtuasjas C-136/92 P: komisjon *vs*. Brazzelli Lualdi jt, EKL 1994, lk I-1981, punkt 66; 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-259/96 P: nõukogu *vs*. de Nil ja Impens, EKL 1998, lk I-2915, punktid 32 ja 33; 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-257/98 P: Lucaccioni *vs*. komisjon, EKL 1999, lk I-5251, punktid 34 ja 35, ning 14. detsembri 2006. aasta määrus kohtuasjas C-12/05 P: Meister *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 82).

46 Ehkki käesolevas asjas vastab tõele, et komisjon vaidlustab oma apellatsioonkaebuses meetodi, mida Esimese Astme Kohus kasutas M.-C. Girardot' kantud kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramisel, väidab komisjon selle kohta, et vaidlustatud kohtuotsus põhineb mitmel õigusnormi rikkumisel: muu hulgas moonutab selle kohtuotsuse punktis 58 kirjeldatud ning punktides 59–122 kohaldatud meetod tegelikkuses kahju laadi, mille esinemine vaidlustatud kohtuotsuses tuvastati, nimelt töölesaamise võimaluse kaotamisest tulenev kahju, ning viib seega sisulise väärtõlgenduseni, mille tagajärjel ei osutu vaidlustatud kohtuotsuses tuvastatud kahju – mis komisjoni sõnul tuleneb töölesaamise tagatuse ning sellest tulenevast töötasu kaotusest – ei tegelikuks ega kindlaks, samuti puudub sellel otsene põhjuslik seos etteheidetava õigusrikkumisega.

47 Väite puhul, mis puudutab Esimese Astme Kohtu arutluskäigu sidusust kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramise meetodi põhjendamisel, on tegemist õigusliku küsimusega, mida Euroopa Kohus võib apellatsioonimenetluses käsitleda (vt eespool viidatud kohtuotsus Lucaccioni *vs*. komisjon, punktid 27–29).

48 Nagu märgib õigesti M.-C. Girardot, ei saa komisjon kõnesolevas apellatsioonkaebuses seevastu paluda Euroopa Kohtul täpsustada viisi, mille kohaselt tuleb arvutada

ühenduse institutsioonis töölesaamise võimalus kõigil juhtudel, kui huvitatud isiku kandidatuur jäeti õigusvastaselt läbi vaatamata.

49 Apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus Esimese Astme Kohtus arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Brazzelli Lualdi jt, punkt 59). Seega on Euroopa Kohus sellises menetluses pädev üksnes uurima, kas apellatsioonkaebuses esitatud argumentatsioonis on identifitseeritud õigusnormi rikkumine, millel vaidlustatud kohtuotsus põhineb (vt selle kohta 4. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-352/98 P: Bergaderm ja Goupil *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-5291, punkt 35, ja 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-76/01 P: Eurocoton jt *vs.* nõukogu, EKL 2003, lk I-10091, punkt 47).

50 Mis puudutab teiseks vastuvõetamatuse vastuväidet, mille kohaselt komisjon esitas oma apellatsioonkaebuse toetuseks uue väite, et osutada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 sisalduvale õigusnormi rikkumisele, siis sellega ei saa nõustuda, sest komisjoni poolt arvustatud järeldused esitati esmakordselt selles kohtuotsuses (vt selle kohta 2. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-449/99 P: EIP *vs.* Hautem, EKL 2001, lk I-6733, punktid 88 ja 89, ja 18. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-229/05 P: PKK ja KNK *vs.* nõukogu, EKL 2007, lk I-439, punkt 33).

51 Eeltoodust tuleneb, et Euroopa Kohus on kõnesolevas apellatsioonimenetluses üksnes pädev uurima, kas meetod, mida Esimese Astme Kohus kasutas vaidlustatud kohtuotsuses M.-C. Girardot'le võimaluse kaotusest tuleneva kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramisel, rikub õigusnormi. Ülejäänud osas on kõnesolev apellatsioonkaebus vastuvõetamatu.

Põhiküsimus

52 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab ühenduse vastutus, et ametniku esitatud kahju hüvitamise nõude raames esineksid koos teatud tingimused, milleks on institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ja põhjusliku seose olemasolu tegevuse ja väidetava kahju vahel (vt 16. detsembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 111/86: Delauche *vs*. komisjon, EKL 1987, lk 5345, punkt 30; eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Brazzelli Lualdi jt, punkt 42, ja eespool viidatud kohtuotsus nõukogu *vs*. de Nil ja Impens, punkt 23).

53 Etteheidetava õigusvastasusega seonduva tingimuse osas selgub esialgse kohtuotsuse – mida ei ole vaidlustatud ning mida tuleb seega pidada lõplikuks – punktist 83, et kõnesolevas asjas kujutas endast õigusvastast tegevust asjaolu, et komisjon ei tõendanud kahes vaidlusaluses otsuses, et ta oleks enne M.-C. Girardot' kandidatuuride kõrvalejätmist nõuetekohaselt kaalunud nende kanditatuuride sobivust kõigi ametikohtade osas, mille suhtes viimane oli oma huvi ilmutanud.

54 Kahjuga seonduva tingimuse kohta tuleb meelde tuletada, et kahju, mille hüvitamist nõutakse, peab olema tegelik ja kindel (vt selle kohta 27. jaanuari 1982. aasta otsus liidetud kohtuasjades 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 ja 5/81: Birra Wührer jt *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 1982, lk 85, punkt 9, ja 9. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-243/05 P: Agraz jt *vs*. komisjon, EKL 2006, lk I-10833, punkt 27).

55 Käeolevas asjas puudub vaidlus küsimuses, et komisjoni sooritatud õigusrikkumiste tõttu kaotas M.-C. Girardot kindlasti ja pöördumatult võimaluse saada käesolevas kohtuasjas kõne all oleva menetluse lõppedes tööle ametikohale nimetatud institutsiooni teenistustes ning et sellise võimaluse kaotamine kujutab endast kahju, mis on M.-C. Girardot' jaoks tegelik ja kindel.

56 Lisaks tuleneb Esimese Astme Kohtu järeldustest – iseäranis esialgse kohtuotsuse punktides 84–91 esitatud järeldustest – mida ei saa käesoleva kohtuotsuse punktis 53 osutatud põhjustel enam kõnesoleva apellatsiooni raames vaidlustada, et M.-C. Girardot'le tekkinud tegelik ja kindel kahju hõlmas ka võimatust osaleda uues tavapärases töölevõtmismenetluses, arvestades, et M.-C. Girardot'l ei olnud enam võimalust ega õigust ilmutada huvi täidetavate ametikohtade vastu, vastates „teadusuuringutega seotud" vabade ametikohtade teadaannetele, millele ta varem oli oma kandidatuuri esitanud.

57 Kõnesolevas apellatsioonkaebuses vaidlustab komisjon meetodi, mida Esimese Astme Kohus kasutas kõnealuse kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks. Komisjon väidab, et Esimese Astme Kohus ei määra selle meetodi abil kindlaks M.-C. Girardot'le võimaluse kaotuse tõttu tekkinud tegelikku ja kindlat kahju, vaid arvutab tegelikkuses välja teistsuguse, puhtalt oletusliku kahju, mis tulenes töötasu kaotusest juhul, kui M.-C. Girardot'l oleks olnud õigus töölevõtmisele, muutes töölesaamise võimaluse kaotuse nii töölesaamise tagatuse kaotuseks.

58 Selles osas tuleb rõhutada, et vastavalt personalieeskirjade artikli 91 lõike 1 teisele lausele on Esimese Astme Kohtul rahaliste vaidluste puhul täielik pädevus, mille raames ta võib, kui selleks on alust, mõista omal algatusel kostjalt välja hüvitise tema eksimuse tõttu tekkinud kahju eest ning sellisel juhul hinnata tekkinud kahju *ex aequo et bono* kohtuasja kõiki asjaolusid arvestades (vt eelkõige 5. juuni 1980. aasta otsus kohtuasjas 24/79: Oberthür *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 1743, punkt 14; 27. oktoobri 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 176/86 ja 177/86: Houyoux ja Guery *vs.* komisjon, lk 4333, punkt 16; 17. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-90/95 P: de Compte *vs.* parlament, EKL 1997, lk I-1999, punkt 45, ja eespool viidatud kohtuotsus EIP *vs.* Hautem, punkt 95).

59 Veel tuleb meenutada, et vastavalt käesoleva otsuse punktis 45 viidatud kohtupraktikale, on Esimese Astme Kohus, kui ta on tuvastanud kahju olemasolu, nõude piires

ja eeldusel, et põhjendamiskohustusest on kinni peetud, ainsana pädev hindama selle kahju hüvitamise viisi ja ulatust.

60 Nagu märkis ka komisjon kohtuistungil vastusena Euroopa Kohtu küsimusele, on väga keeruline, kui mitte võimatu määratleda meetod, mis võimaldab täpselt kvantifitseerida kõnealusesse intitutsiooni töölesaamise võimaluse ning selle alusel hinnata sellise võimaluse kaotusest tulenevat kahju.

61 Järelikult on selleks, et teha kindlaks, kas vaidlustatud kohtuotsus rikub õigusnormi, mis puudutab M.-C. Girardot'le võimaluse kaotusest tuleneva kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramist, vaja arvestada Esimese Astme Kohtule täieliku pädevuse teostamisel kuuluvat kaalutlusruumi sellise kindlaksmääramise meetodi valikul.

62 Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsusest, leidis Esimese Astme Kohus, et ta peab kõnesolevas asjas M.-C. Giradot'le põhjustatud kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks esiteks tegema kindlaks tema töötasu kaotuse, määrates kindlaks erinevuse M.-C. Girardot' selle töötasu vahel, mida talle oleks makstud töölesaamise korral ning õigusrikkumiste tagajärjel tegelikult saadava töötasu vahel, ning teiseks hindama protsentuaalselt tema töölesaamise võimalust, et kaaluda selliselt arvutatud töötasu kaotust.

63 Kahtlemata vastab tõele, et niivõrd kui see tugineb huvitatud isiku töötasu kaotusele, on selle meetodi loomulik järelm – nagu märkis õigesti komisjon –, et kui õigusvas-

tase tegevuse järel tegelikult saadav töötasu ületab selle tõttu kaotatud töötasu, ei tule vaatamata võimaluse kaotusele maksta mingit hüvitist.

64 Nagu komisjon on samuti märkinud, viib selline meetod lisaks tingimata selleni, et ühenduse kohus peab teostama, nagu seda tegi Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–95, tulevase olukorra hindamise, püüdes konstrueerida huvitatud isiku võimaliku, fiktiivse teenistuskäigu kõnealuses institutsioonis, tuginedes sealjuures reale oletustele, mis jäädes küll Esimese Astme Kohtu sõltumatu faktilise asjaolude hindamise piiresse, on siiski iseenesest ebakindlad nii teenistuskäigu pikkuse kui ka töötasu summa võimalike muutuste osas.

65 Samuti on tõsi, et töötasu kaotuse kriteerium üksi ei määra kindlaks töölesaamise võimaluse kaotusest tuleneva kahju hüvitamise ulatust. Sellisel juhtumil ei saa kantud kahju samastada töölesaamise võimaluse realiseerumise korral saadava töötasuga, sest – nagu märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 – huvitatud isikul puudub igasugune õigus töölevõtmisele, arvestades komisjonile vastavas valdkonnas kuuluvat kaalutlusõigust. Nii ei saa kahjusumma, mille hüvitamisele asjaomasel isikul on õigus, vastata õiguse kaotamise tagajärjel saamata jäänud tasule (vt analoogia alusel 27. jaanuari 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-104/89 ja C-37/90: Mulder jt *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 2000, lk I-203, punktid 59 ja 60).

66 Sellest ei saa siiski järeldada, et Esimese Astme Kohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuses kasutatud, töötasu kaotamisega seonduv kriteerium oleks kohtule vastava meetodi kindlaksmääramisel kuuluvat kaalutlusruumi arvestades sobimatu, et määrata kindlaks M.-C. Girardot'le käesolevas asjas võimaluse kaotamisest tekkinud kahju hüvitamise ulatus.

67 Ehkki, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 77, huvitatud isiku poolt kaotatud võimaluse väärtus sõltub selle tasu suurusest, mida ta oleks võimaluse realiseerumise korral saanud, kujutab õigusrikkumiste tagajärjel kaotatud töötasu vaatamata sellele, et see üksi ei määra võimaluse kaotamisest tekkinud kahju hüvitamise ulatust, endast siiski vastavas küsimuses asjassepuutuvat kriteeriumi. Isegi kui M.-C. Girardot'l puudus igasugune õigus töölevõtmisele, sõltub sellele võimalusele omistatud väärtus vähemalt osaliselt tema oodatavast töötasu summast.

68 Liiatigi tuleb selle kohta tõdeda, et komisjoni poolt käesoleva apellatsiooni raames pakutud alternatiivne meetod M.-C. Girardot' kahju hüvitamiseks, mille kohaselt tuleks viimasele maksta ühekordses summas kolme kuu netotöötasu, mida makstakse teenistustingimuste artikli 47 lõike 2 punktis a ette nähtud minimaalse etteteatamisaja eest, tugineb samuti õigusrikkumiste tõttu kaotatud töötasu summal. Neil tingimustel saab komisjon vaevalt kõnesoleva kriteeriumi asjakohasust vaidlustada.

69 Lisaks tuleb tunnistada, et osaliselt määrab kahju hüvitamise ulatuse ka õigusrikkumiste järel tegelikult saadud töötasu, sest igal kahjustatud isikul lasub kohustus oma kahju ulatust piirata. Sellega seoses ei saa nõustuda komisjoni väitega diskrimineerimise ohu kohta. Kahe õigusvastaselt kõrvale jäetud kandidaadi puhul, kelle töötasu kaotus on erinev, ei saa ka võrdse töölesaamise võimaluse korral leida, et nad oleksid kantud kahju ulatuse osas identses või sarnases olukorras.

70 Ehkki Esimese Astme Kohus tõepoolest selgitas M.-C. Girardot'le võimaluse kaotusest tekkinud kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks kõigepealt välja viimase poolt kaotatud töötasu, ei olnud see ainus kriteerium, millele kohus hüvitamise ulatuse kindlaksmääramisel tugines.

71 Leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58, et M.-C. Girardot'le võimaluse kaotamisest tekkinud kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks tuleb „vajaduse korral" hinnata viimase töölesaamise võimalust ning viidates seega sellele, et nimetatud hindamine on oma sisult puhtalt vabatahtlik, rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, sest kui selline iseenesest võimaluse kaotamise mõistes sisalduv hindamine jäetakse tegemata, arvutatakse välja üksnes M.-C. Girardot' töötasu kaotus, kuigi tal puudus igasugune õigus töölevõtmisele.

72 Siiski puuduvad sel rikkumisel tagajärjed, sest olles vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–95 arvutanud välja M.-C. Girardot' töötasu kaotuse, kohaldas Esimese Astme Kohus seejärel sama kohtuotsuse punktides 96–112 sellele kaotusele protsentarvutust, mille eesmärk oli kõigi kõnesolevas asjas tema sõltumatu hindamise alla kuuluvate asjaolude alusel kvantifitseerida M.-C. Girardot' võimalus tööle saada.

73 Selline kriteerium, mida kohaldatakse nii, et tasakaalustada vastavalt – nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 55 – mitme liikmesriigi õiguskordades tunnustatud meetodile töötasu kaotusega seonduvat kriteeriumi, võib pakkuda asjakohast abi M.-C. Girardot'le võimaluse kaotusest tekkinud kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramisel, kuna see võimaldab võtta sellisel kindlaksmääramisel arvesse tõenäosust, mis oli huvitatud isikul pöördumatult kaotatud töötasu saamiseks.

74 Vastab tõele, nagu märkis komisjon kohtuistungil, et Esimese Astme Kohtu poolt selliselt välja arvutatud võimaluse määr on oletuslik ning et seda ei saa iseenesest pidada tegelikuks või kindlaks. Samas on see asjaolu siiski tähtsuseta, kuna on selge, et M.-C. Girardot' poolt töölesaamise võimaluse kaotamise tõttu kantud kahju on tegelik ja kindel ning et Esimese Asteme Kohtule kuulub kaalutlusruum selle summa kindlaksmääramisel kasutatava meetodi valikul.

75 Viimaks tuleb igal juhul märkida, et komisjoni pakutud meetod, mida käsitleti käesoleva kohtuotsuse punktis 68, sobib sellise võimaluse kaotamisest tuleneva kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks ilmselgelt vähem kui vaidlustatud kohtuotsuses kasutatud meetod.

76 Selline meetod, mis jätab täielikult arvesse võtmata M.-C. Girardot' olukorra konkreetsed asjaolud, et pakkuda välja reegel mis tahes huvitatud isiku töölesaamise võimaluse kaotamisest tekkinud kahju universaalseks hüvitamiseks, ei võimalda vastupidi Euroopa Kohtu praktikas sedastatud nõuetele (vt eelkõige 8. oktoobri 1986. aasta otsus liidetud kohtuasjades 169/83 ja 136/84: Leussink jt *vs*. komisjon, EKL 1986, lk 2801, punkt 13, ja eespool viidatud kohtuotsus Lucaccioni *vs*. komisjon, punktid 22 ja 28) tagada huvitatud isiku poolt tema vastu suunatud konkreetse õigusrikkumise tagajärjel isiklikult ja reaalselt kantud kahju täielikku hüvitamist ning lisaks võtab see ühenduse kohtult talle kahju hüvitamise ulatuse kindlaksmääramisel kuuluva kaalutlusruumi.

77 Lisaks päädiks nimetatud alternatiivse meetodi kasutamine fiktiivse kahju hüvitamisega, mis ei ole ei tegelik ega kindel, sest nagu märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74, lähtub see meetod sellest, et M.-C. Girardot' võimalik teenistusaeg komisjonis juhul, kui komisjon oleks ta tööle võtnud, on niivõrd oletuslik, et see tuleks täielikult kõrvale jätta ja arvestada, et komisjon lõpetas vastava töölepingu kohe pärast selle jõustumist.

78 Eeltoodust tuleneb, et komisjon, kes muu hulgas ei vaidlusta seda, et vaidlustatud kohtuotsus on selles osas õiguslikult piisavalt põhjendatud, ei ole tõendanud, et Esimese Astme Kohus moonutas talle kuuluva kaalutlusõiguse kasutamisel M.-C. Girardot' kantud kahju laadi, jättes kindlaks määramata viimasele töölesaamise võimaluse kaotusest tekkinud tegeliku ja kindla kahju.

79 On selge, et kõnealusel kahjul on otsene põhjuslik seos kõnesolevas asjas etteheidetava õigusrikkumisega.

80 Neil tingimustel tuleb järeldada, et apellatsioon ei ole põhjendatud ja tuleb seega jätta rahuldamata.

Vastuapellatsioonkaebus

Poolte argumendid

81 Vastuapellatsioonkaebuses väidab M.-C. Girardot, et Esimese Astme Kohus rikkus ühenduse õigust, tehes mitmeid ilmselgeid hindamisvigu.

82 Esiteks väidab M.-C. Girardot, et kasutades töötasu erinevuse arvutamise alusena üksnes viieaastast ajavahemikku, tegi Esimese Astme Kohus ilmselge hindamisvea osas, milles ta on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 välistanud hinnatavate asjaolude hulgast karjäärivõimaluse kaotamise hoolimata sellest, et alaliselt ametisse nimetamise võimalus ei olnud ebakindel, arvestades seda, et komisjon oli

kõnealusel ajajärgul vastavalt selgelt määratletud poliitikale nimetanud alaliselt ametisse mitmeid ajutisi töötajaid ning et kaheksa lõpuks värvatud kandidaati nimetati kõik alaliselt ametisse.

83 Teiseks väidab M.-C. Girardot, et viidates igakuisele netotöötasule, mis vastab keskmiselt talle komisjoni poolt viimati palgaastme A5 ametikohal makstud töötasule, tegi Esimese Astme Kohus ilmselge hindamisvea töötasu erinevuste kindlaksmääramisel selles osas, milles kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85 jättis tähelepanuta asjaolu, et M.-C. Girardot'l oli enam võimalusi saada tööle võetud palgaastme A4 kui palgaastme A5 ametikohale, sest viis kaheksast ametikohast, millele ta oli kandideerinud, olid palgaastme A4 ametikohad. Lisaks oleks Esimese Astme Kohus pidanud konstrueerima tema karjääriarengu ühelt palgaastmelt teisele edutamise keskmise ajavahemiku alusel ning võtma arvesse pensioniõigusi, mis oleks töölesaamise korral kogunenud.

84 Kolmandaks väidab M.-C. Girardot, et kinnitades 50% töölesaamise tõenäosuse, tegi Esimese Astme Kohus selle võimaluse realiseerumisse puutuva ilmselge hindamisvea selles osas, milles kohus jättis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 tähelepanuta, et M.-C. Girardot' töölesaamise võimalust suurendas ainult ühe vastaskandidaadi olemasolu iga kõnesoleva ametikoha puhul, et kõik need kaheksa kandidaati võeti tööle ning et ühel isikul, kes kandideerib kaheksale ametikohale, on võimalus tööle saada suurem kui vaid ühele ametikohale kandideerinud isikul. Lisaks ei ole arvestatav võimalus sama, mis tõenäosus üks kahele.

85 Neljandaks väidab M.-C. Girardot, et Esimese Astme Kohus tegi ilmselge hindamisvea, jättes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133–138 arvesse võtmata mittevaralise ja füüsilise kahju elemendid, samas kui M.-C. Girardot' poolt käesoleva menetluse käigus esitatud arstitõendid kinnitavad depressioonisündroomi, mille all viimane alates tema kandidatuuride õigusvastasest kõrvalejätmisest kannatab.

86 Komisjon väitis kohtuistungil, et vastuapellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu, kuna sellega seatakse küsimuse alla Esimese Astme Kohtu poolt kohtuasja asjaoludele antud hinnang.

Euroopa Kohtu hinnang

87 Vastavalt EÜ artiklile 225 ja Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 58 piirdub apellatsioonkaebus õigusküsimustega ning seega on üksnes Esimese Astme Kohus pädev tuvastama faktilisi asjaolusid – seda välja arvatud juhul, kui tema konstateeringute sisuline ebatäpsus selgub talle esitatud toimiku materjalide alusel – ning neid asjaolusid hindama. Arvestamata Esimese Astme Kohtule esitatud tõendite moonutamise juhtumit, ei kujuta faktiliste asjaolude hindamine endast seega õigusküsimust, mis kuuluks sellisena Euroopa Kohtu kontrolli alla (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus EIP *vs*. Hautem, punkt 44, ja 5. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-121/01 P: O'Hannrachain *vs*. parlament, EKL 2003, lk I-5539, punkt 35; 27. aprilli 2006. aasta määrus kohtuasjas C-230/05 P: L *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 45).

88 Lisaks tuleneb EÜ artiklist 225, Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 112 lõike 1 punktist c, et apellatsioonkaebuses näidatakse täpselt otsuse, mille tühistamist taotletakse, kritiseeritavad osad, samuti seda taotlust konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid (vt eelkõige 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-41/00 P: Interporc *vs*. komisjon, EKL 2003, lk I-2125, punkt 15; 26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-68/05 P: Koninklijke

Coöperatie Cosun *vs*. komisjon, lk I-10367, punkt 54; 19. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas C-196/03 P: Luccaccioni *vs*. komisjon, EKL 2004, lk I-2683, punkt 40, ja eespool viidatud kohtuotsus Meister *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet, punkt 95).

89 Vastavalt kohtupraktikale ei vasta apellatsioonkaebus nimetatud nõudele, kui see, sisaldamata argumentatsiooni, mis identifitseeriks konkreetselt õigusnormi rikkumise, millele vaidlustatud kohtuotsus põhineb, piirdub Esimese Astme Kohtus juba esitatud, sh nimetatud kohtu poolt sõnaselgelt kõrvalejäetud asjaoludele tuginevate väidete ja argumentide kordamise või sõnasõnalise taasesitamisega. Selline apellatsioonkaebus kujutab tegelikkuses endast taotlust Esimese Astme Kohtu otsus pelgalt uuesti läbi vaadata, mis ei ole Euroopa Kohtu pädevuses (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused Bergaderm ja Goupil *vs*. komisjon, punkt 35, ja Eurocoton jt *vs*. nõukogu, punkt 47, ning eespool viidatud määrus Lucaccioni *vs*. komisjon, punkt 41).

90 Vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 45 meenutatud kohtupraktikale on Esimese Astme Kohus, kui ta on tuvastanud kahju olemasolu, nõude piires ainsana pädev hindama selle kahju hüvitamise viisi ja ulatust.

91 Käesolevas asjas tuleb märkida, et M.-C. Girardot' vastuapellatsioonkaebuse eesmärk, nagu ta ka ise kohtuistungil vastusena Euroopa Kohtu sellesisulisele küsimusele rõhutas, ei ole osutada õigusnormi rikkumistele Esimese Astme Kohtu arutluskäigus, vaid seada – esiteks esimeses astmes esitatud argumente korrates ja teiseks väidetavalt uusi tõendeid esitades – küsimuse alla hinnang, mille nimetatud kohus andis

vaidlustatud kohtuotsuses faktilistele asjaoludele kahju hüvitamise ulatust kindlaks määrates, kusjuures M.-C. Girardot ei väida ka, et neid asjaolusid oleks moonutatud, ega esita vähimatki õiguslikku argumentatsiooni, mis põhjendaks, miks Esimese Astme Kohtu poolt tema argumentidele antud hinnang rikub õigusnormi. Eelnevat arvestades piirdub M.-C. Girardot taotlusega vaidlustatud kohtuotsus uuesti läbi vaadata.

92 Seega tuleb vastuapellatsioonkaebus jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

93 Eeltoodud kaalutlustel tuleb nii apellatsioonkaebus kui ka vastuapellatsioonkaebus jätta rahuldamata.

Kohtukulud

94 Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt, mida artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna M.-C. Girardot on nõudnud kohtukulude väljamõistmist komisjonilt ja viimane on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb temalt välja mõista apellatsioonkaebusega seotud kohtukulud. Kuna komisjon on nõudnud vastuapellatsioonkaebusega seotud kohtukulude väljamõistmist M.-C. Girardot'lt ja viimase väited on tagasi lükatud, tuleb temalt välja mõista selle vastuapellatsioonkaebusega seotud kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista apellatsioonkaebusega seotud kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.

3. Mõista vastuapellatsioonkaebusega seotud kohtukulud välja M.-C. Girardot'lt.

Allkirjad